

"ואנחנו קמנו ונתעודד"

מערך שיעור לתלמידים אודות דרכי התמודדות עם שכול

קהל היעד : כיתות ז'-י"ב

מטרות הפעילות:

1. התלמיד יגלה מודעות למצבי אובדן והתמודדות בחיינו
2. התלמיד ילמד על מקרים של אובדן מהתנ"ך ודרכי התמודדות מגוונות עם האובדן.
3. התלמיד יבין כי אין דרך אחת ויחידה להתמודד עם שכול, אך חשוב תמיד לשאוף להתמודד בצורה חיובית כפי שמדריכה אותנו היהדות.

מהלך הפעילות:

שלב א':

10 דקות

- מטרה: התלמיד יגלה מודעות למצבי אובדן והתמודדות בחיינו.
  - מהלך: במערך זה אנו נעסוק בהתמודדות עם שכול דרך דמויות מהתנ"ך, אך השכול הוא דבר שנוגע בכלנו- ברמה הכללית (כחלק ממדינת ישראל) אך גם ברמה האישית.
- נבקש מהתלמידים לשתף את הכיתה במקרים פרטיים של אובדן (משהו שחשוב לי שכבר אין לי) שהם או סביבתם הקרובה חוו ולאילו דרכי התמודדות הם נחשפו מול אובדן זה.
- נרשום על הלוח את דרכי ההתמודדות שהתלמידים מציעים.

שלב ב':

15 דקות

- מטרה: התלמיד יכיר מקרים של שכול מהתנ"ך ודרכי התמודדות איתם.
- מהלך: מחלקים את הכיתה ל-6 קבוצות. כל קבוצה מקבלת דף עבודה ובו מספר פסוקים מהתנ"ך. על הקבוצה לקרוא את הפסוקים ולענות על שאלות מנחות. (נספח 1)

שלב ג':

15 דקות

- מטרה: התלמיד יבין כי אין דרך אחת ויחידה להתמודד עם שכול, אך חשוב תמיד לשאוף להתמודד בצורה חיובית כפי שמדריכה אותנו התורה.
- מהלך: כל קבוצה בתור שלה תעלה לשכנע את הכיתה שדרך ההתמודדות שלה עם המקרה שקיבלה היא הטובה ביותר להתמודדות עם השכול. בסיום ההצגה של הקבוצות נקיים הצבעה. ישנן 2 אפשרויות להצגת הסיפור: אפשרות א': כל קבוצה תציג לכיתה בכל דרך יצירתית שתבחר את המקרה שלה. למשל: הצגה, סיפור, חידה, שיר או ציור.

אפשרות ב': כל קבוצה מקבלת דף עם טבלה (נספח 2) אותה היא ממלאת עם נתוני המקרה שקיבלה. בסוף מציגים לכיתה את כל הדפים.

חשוב: כאשר כל קבוצה מציגה לכיתה את המקרה שלה, עורכים הקבלה בין דרכי ההתמודדות עליהם סיפרו התלמידים בתחילת השיעור לבין דרכי ההתמודדות של הדמויות מהתנ"ך.

לסיים, שואלים את התלמידים: האם יש דרך אחת להתמודדות עם השכול? האם יש דרך אחת שהיא הנכונה ביותר? עורכים דיון בנושא בכיתה.

נקודות חשובות לפיתוח והעשרת הדיון:

- במסורת היהודית לא נהוג לטפח בתי קברות ולבקר בהם לעיתים תכופות. (ניתן לראות לכך מקורות בשו"ת דעת כהן סימן ריב, שו"ת מנחת אלעזר סא ועוד).
  - איסור "לא תתגודדו": היהדות לא מאמינה בפגיעה בעצמך בעקבות צער ואובדן.
  - "גזירה על המת שישתכח מן הלב" (מסכת פסחים דף נ"ד עמוד ב') חשוב כדי שנוכל להמשיך בחיים. היהדות דוגלת (הערה: מה נכון יותר להגיד לפי היהדות או לפי התורה?) בהתמקדות בעתיד ולא בשקיעה בעבר.
  - מצבתו של המת היא לא השיש, אלא תכונותיו, מעשים שעשה בחייו, אנשים שפגש והשפיע עליהם, ילדיו וצאצאיו וכו'.
- בימי זיכרון לא עוסקים בחלל שהנפטרים הותירו אחריהם, אלא בערכים ובסיפורים שאנו יכולים ללמוד מחייהם.
- דוגמאות:
- ביום הזיכרון לרצח רבין לומדים על סובלנות, הקשבה לאחר, דברים חשובים שעשה עבור מדינת ישראל.
- ביום פטירתה של רחל אמנו אנו לומדים ממידותיה: אמונה בגאולה, צניעות, אמונה, וותרנות.
- ישנן דוגמאות רבות נוספות- נשאל את התלמידים אילו דוגמאות נוספות הם מכירים.
- נסכם כי אין דרך אחת להתמודד עם השכול.
- לכל אדם יש דרך המתאימה לו בהתאם למי שהוא ולסיפור שלו.
- יחד עם זאת חשוב לזכור כי עלינו לשאוף להתמודד עם השכול בצורה חיובית- כלומר לא לשקוע בתוך כאב האובדן והעצב, אלא לדעת להמשיך הלאה, לקום מתוך הקושי, ולהבין כי המוות הוא חלק מהחיים ואנחנו קמים ומוצאים את הדרך ללכת לצידו.

נספח 1

מקרה 1:

בראשית ל"ז:

יב ויֵלְכוּ, אָחִיו, לְרַעוֹת אֶת-צֹאן אֲבִיהֶם, בְּשֶׁכֶם. **יג** וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף, הֲלוֹא אֶחֱיָד רַעִים בְּשֶׁכֶם--לָכֵה, וְאֶשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם; וַיֹּאמֶר לוֹ, הֲנִנִי וְהִשְׁבִּנִי, דָּבָר; וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֶמְק חֲבָרוֹן, וַיָּבֹא שְׂכָמָה. **טו** וַיִּמְצְאוּ אִישׁ, וְהִנֵּה תַעֲהָ בִשְׂדֵה; וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לְאֹמֶר, מַה-תְּבַקֵּשׁ. **טז** וַיֹּאמֶר, אֶת-אֶחֱי אֲנֹכִי מִבְּקֶשׁ; הֲגִידָה-נָא לִי, אֵיפֹה הֵם רַעִים. **יז** וַיֹּאמֶר הָאִישׁ, נִסְעוּ מִזֶּה--כִּי שָׁמַעְתִּי אֲמָרִים, נִלְכָה דִתְיִנָּה; וַיִּלְךָ יוֹסֵף אַחֵר אָחִיו, וַיִּמְצָאם בְּדֹתָן. **יח** וַיִּרְאוּ אֹתוֹ, מִרְחֹק; וַיְבֹטְרוּ יְקָרְב אֵלֵיהֶם, וַיִּתְנַבְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ. **יט** וַיֹּאמְרוּ, אִישׁ אֶל-אָחִיו: הִנֵּה, בַּעַל הַחַלְמוֹת הַלְזָה--בָּא. **כ** וַעֲתָה לְכוּ וְנַהַרְגְהוּ, וְנִשְׁלַחְהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת, וְאֲמַרְנוּ, חַיָּה רָעָה אֲכָלְתָהּ; וְנִרְאָה, מַה-יְהִיו חַלְמוֹתָיו. **כא** וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן, וַיִּצְלַחְהוּ מִיָּדָם; וַיֹּאמֶר, לֹא נִכְנֹו נַפְשׁ. **כב** וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם רְאוּבֵן, אֶל-תִּשְׁפְּכוּ-דָם--הִשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל-הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר, וַיֵּד אֶל-תִּשְׁלַחוּ-בוֹ: לְמַעַן, הֲצִיל אֹתוֹ מִיָּדָם, לְהַשִּׁיבוֹ, אֶל-אָבִיו. **כג** וַיְהִי, כַּאֲשֶׁר-בָּא יוֹסֵף אֶל-אָחִיו; וַיִּפְּשִׁיטוּ אֶת-יוֹסֵף אֶת-כְּתָנֹתָיו, אֶת-כְּתָנֹתָיו אֲשֶׁר עָלָיו. **כד** וַיִּקְחָהוּ--וַיִּשְׁלַכוּ אֹתוֹ, הַבְּרָה; וְהַבּוֹר רֹק, אֵין בּוֹ מַיִם. **כה** וַיִּשְׁבוּ, לְאָכַל-לֶחֶם, וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ, וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגְּלַעַד; וַיִּגְמְלִיהֶם נִשְׂאִים, נִכְאֹת וַצָּרִי וְלֹט--הוֹלְכִים, לְהוֹרִיד מִצְרַיִמָּה. **כו** וַיֹּאמֶר יְהוֹדָה, אֶל-אָחִיו: מַה-בְּצַע, כִּי נַהַרְגָה אֶת-אָחִינוּ, וְכִסִּינוּ, אֶת-דָּמוֹ. **כז** לְכוּ וְנִמְכְּרוּנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים, וַיִּדְנוּ אֶל-תְּהִי-בוֹ, כִּי-אָחִינוּ בְּשָׂרְנוּ, הוּא; וַיִּשְׁמְעוּ, אָחִיו. **כח** וַיַּעֲבְרוּ אַנְשֵׁים מִדִּינִים סַחְרִים, וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת-יוֹסֵף מִן-הַבּוֹר, וַיִּמְכְּרוּ אֶת-יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעְאֵלִים, בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף; וַיָּבִיאוּ אֶת-יוֹסֵף, מִצְרַיִמָּה. **כט** וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל-הַבּוֹר, וְהִנֵּה אֵין-יוֹסֵף בַּבּוֹר; וַיִּקְרַע, אֶת-בְּגָדָיו. **ל** וַיֵּשֶׁב אֶל-אָחִיו, וַיֹּאמֶר: הֲיֵלֵד אֵינְנוּ, וְאֵנִי אֵנָה אֲנִי-בָא. **לא** וַיִּקְחוּ, אֶת-כְּתָנֹת יוֹסֵף; וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים, וַיִּטְבְּלוּ אֶת-הַכְּתָנֹת בַּדָּם. **לב** וַיִּשְׁלַחוּ אֶת-כְּתָנֹת הַפָּסִים, וַיָּבִיאוּ אֶל-אֲבִיהֶם, וַיֹּאמְרוּ, זֹאת מְצָאנוּ: הֲכֵר-נָא, הַכְּתָנֹת בְּנֵךְ הוּא--אִם-לֹא. **לג** וַיִּכְרָה וַיֹּאמֶר כְּתָנֹת בְּנִי, חַיָּה רָעָה אֲכָלְתָהּ; טָרַף טָרַף, יוֹסֵף. **לד** וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתָיו, וַיִּשֶׂם שֶׁק בְּמִתְנָיו; וַיִּתְאַבֵּל עַל-בְּנוֹ, יָמִים רַבִּים. **לה** וַיִּקְמוּ כָל-בְּנָיו וְכָל-בָּנֹתָיו לְנַחְמוֹ, וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם, וַיֹּאמֶר, כִּי-אֵרֵד אֶל-בְּנֵי אֲבִל שְׂאֵלָה; וַיִּבֶךְ אֹתוֹ, אָבִיו.

שאלות:

כיצד פגעו האחים ביוסף?

מה סיפרו ליעקב אביהם?

כיצד יעקב אבינו התמודד עם האובדן?

מקרה 2:

ויקרא י':

א וַיִּקְחוּ בְנֵי-אֶהֱרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֹתְנָתוֹ, וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ, וַיִּשְׂימוּ עָלֶיהָ, קִטְרֶת; וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה', אֵשׁ זָרָה--אֲשֶׁר לֹא צִוָּה, אֹתָם. ב וַיִּתְּצָא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה', וַתֹּאכַל אוֹתָם; וַיָּמָתוּ, לִפְנֵי ה'. ג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהֱרֹן, הוּא אֲשֶׁר-דִּבֶּר ה' לְאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדָּשׁ, וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם, אֶכְבֹּד; וַיִּדָּם, אֶהֱרֹן.

שאלות:

- כיצד מתו שני בני אהרון?
- כיצד מנחם משה את אהרון אחיו?
- כיצד מתמודד אהרון עם האובדן?

מקרה 3:

שמואל ב' א':

ד ויאמר אליו דוד מה-הִיָּה הַדָּבָר הַגָּד-נָא לִי ויאמר אֲשֶׁר-נָס הָעָם מִן-הַמִּלְחָמָה וְגַם-הַרְבֵּה נָפַל מִן-הָעָם וַיָּמָתוּ וְגַם שָׂאוּל וַיְהוֹנָתָן בְּנֵי מָתוּ. ה ויאמר דוד אֶל-הַנָּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי-מָת שָׂאוּל וַיְהוֹנָתָן בְּנֵי. ו ויאמר הַנָּעַר הַמַּגִּיד לוֹ נִקְרָא נִקְרִיתִי בְּהַר הַגִּלְבָּעַ וְהִנֵּה שָׂאוּל נֹשֵׁעַן עַל-חֲנִיתוֹ וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי הַפָּרָשִׁים הַדֹּבְקָהּוּ. ז וַיִּפֹּן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלַי וַאֲמַר הֲנִינִי. ח ויאמר לי מִי-אַתָּה וַיֹּאמֶר (וַאֲמַר) אֵלָיו עַמְלִקִּי אֲנֹכִי. ט ויאמר אֵלַי עַמְד-נָא עָלַי וּמָתַתְנִי כִּי אֲחֻזְנִי הַשֶּׁבֶץ כִּי-כָל-עוֹד נִפְשִׁי בִּי. י וַאֲעַמְד עָלָיו וַאֲמַתְתֶּהּוּ כִּי יָדַעְתִּי כִּי לֹא יַחֲיֶה אַחֲרַי נִפְלוּ וַאֲקַח הַנֶּזֶר אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁוֹ וַאֲצַעֲדָה אֲשֶׁר עַל-זָרְעוֹ וַאֲבִיאֶם אֶל-אֲדֹנָי הַנָּה. יא וַיַּחֲזֹק דָּוִד בְּבִגְדוֹ וַיִּקְרָעֵם וְגַם כָּל-הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ. יב וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיִּצְמְמוּ עַד-הָעֶרֶב עַל-שָׂאוּל וְעַל-יְהוֹנָתָן בְּנֵי וְעַל-עַם ה' וְעַל-בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ בְּחָרֵב. {פ}

יג ויאמר דוד אֶל-הַנָּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵי מָזָה אַתָּה וַיֹּאמֶר בֶּן-אִישׁ גֵּר עַמְלִקִּי אֲנֹכִי. יד ויאמר אליו דוד אֵיךְ לֹא גִרְאָתָּ לְשַׁלַּח יָדְךָ לְשַׁחַת אֶת-מְשִׁיחִי ה'. טו וַיִּקְרָא דָּוִד לְאַחַד מֵהַנָּעָרִים וַיֹּאמֶר גֵּשׁ פָּגַע-בוֹ וַיִּכְהוּ וַיָּמָת. טז ויאמר אליו דוד דְּמִיךְ (דָּמָךְ) עַל-רֹאשְׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְּךָ לֵאמֹר אֲנֹכִי מִתְתִּי אֶת-מְשִׁיחִי ה' {פ}

יז וַיִּקְחֵן דָּוִד אֶת-הַקִּינָה הַזֹּאת עַל-שָׂאוּל וְעַל-יְהוֹנָתָן בְּנֵי. יח ויאמר לְלִמְד בְּנֵי-יְהוּדָה קִשֶׁת הִנֵּה כְּתוּבָה עַל-סִפְרֵי הַיָּשָׁר. יט הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלַל אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים. כ אֶל-תִּגִּידוּ בְּגַת אֶל-תִּבְשְׂרוּ בְּחוּצַת אֲשֶׁקְלוֹן פֶּן-תִּשְׁמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן-תִּעֲלֶזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים. כא הָרִי בַּגִּלְבָּעַ אֶל-טַל וְאֶל-מָטָר עֲלֵיכֶם וּשְׂדֵי תְרוֹמַת כִּי שָׁם נִגְעַל מִגֵּן גִּבּוֹרִים מִגֵּן שָׂאוּל בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשָׁמֶן. כב מִדָּם חֲלָלִים מִחֶלֶב גִּבּוֹרִים קִשֶׁת יְהוֹנָתָן לֹא נִשׁוּג אַחֹר וְחָרַב שָׂאוּל לֹא תִשׁוּב רִיקָם. כג שָׂאוּל וַיְהוֹנָתָן הִנְאָהֲבִים וְהַנְּעִימָם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ מִנְּשָׁרִים קָלוּ מֵאֲרִיּוֹת גִּבּוֹרֵי. כד בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל-שָׂאוּל בְּכִינָה הַמִּלְבָּשְׁכֶם שָׁנִי עִם-עַדְנִים הַמַּעֲלָה עֲדֵי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן. כה אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה יְהוֹנָתָן עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלַל. כו צַר-לִי עָלֶיךָ אַחִי יְהוֹנָתָן נַעַמְתָּ לִּי מְאֹד נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּךְ לִי מֵאֲהַבַת נָשִׁים. כז אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים וַיִּאֲבָדוּ כָּלִי מִלְחָמָה.

שאלות:

מי נהרגו?

כיצד נהרגו?

כיצד מגיב דוד כשהוא שומע אודות מותם?

מקרה 4:

שמואל ב' י"ב:

יד... גם הֵבֵן הַיְלֹוד לְךָ מוֹת יָמוּת. טו וַיִּלְךָ נֹתָן אֶל-בֵּיתוֹ וַיִּגַּף ה' אֶת-הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אִשְׁת-אֹרֶיָה לְדָוִד וַיֹּאנֶשׁ. טז וַיִּבְקֹשׁ דָּוִד אֶת-הָאֱלֹקִים בְּעַד הַנְּעַר וַיִּצָּם דָּוִד צוֹם וּבָא וְלֵן וְשָׁכַב אַרְצָה. יז וַיִּקְמוּ זִקְנֵי בֵיתוֹ עָלָיו לְהַקְיֵמוֹ מִן-הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא-בָרָא אֹתָם לָחֵם. יח וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיֶּלֶד וַיֵּרְאוּ עֲבָדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ כִּי-מָת הַיֶּלֶד כִּי אָמְרוּ הִנֵּה בְהִיּוֹת הַיֶּלֶד חַי דְּבָרְנוּ אֵלָיו וְלֹא-שָׁמַע בְּקוֹלְנוּ וַאֲיֵךְ נֹאמַר אֵלָיו מִת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה. יט וַיֵּרָא דָוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבֹן דָּוִד כִּי מָת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-עֲבָדָיו הַמָּת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מִת. כ וַיִּקֶּם דָּוִד מִהָאָרֶץ וַיֵּרַחֵץ וַיִּסֹּף וַיַּחֲלֹף שְׂמֹלְתּוֹ וַיָּבֵא בֵית-ה' וַיִּשְׁתַּחֲוֶי וַיָּבֵא אֶל-בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיִּשְׁיֵמוּ לוֹ לָחֵם וַיֹּאכֵל. כא וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה-הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה בְּעַבּוֹר הַיֶּלֶד חַי צְמֹת וַתִּבְדָּךְ וְכֹאֲשֶׁר מָת הַיֶּלֶד קִמְתָּ וַתֹּאכֵל לָחֵם. כב וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צְמֹתִי וְאַבְקָה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדַע יַחַנְנִי (וַחַנְנִי) ה' וְחַי הַיֶּלֶד. כג וְעַתָּה מָת לָמָּה זֶה אֲנִי צָם הַאוֹכֵל לְהַשִּׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֵלֶךְ אֵלָיו וְהוּא לֹא-יָשׁוּב אֵלָי.

שאלות:

מי מת?

כיצד מתמודד דוד עם מחלת הילד?

כיצד מתמודד דוד עם מותו של הילד?

מקרה 5:

שמואל ב' י"ח:

טו וַיִּסְבּוּ עֶשְׂרֵה נְעָרִים נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב וַיַּכּוּ אֶת-אַבְשָׁלוֹם וַיִּמָּתוּ.

שמואל ב' י"ט:

א וַיִּרְגַז הַמֶּלֶךְ וַיַּעַל עַל-עֲלִית הַשָּׁעַר וַיִּבְדֹּךְ וְכֹה אָמַר בְּלִכְתּוֹ בְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנֵי בְנֵי אַבְשָׁלוֹם מִי-יָתֵן מוֹתֵי אֲנִי תַחֲתֶיךָ אַבְשָׁלוֹם בְּנֵי בְנֵי. ב וַיִּגַּד לְיוֹאָב הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בְּכַה וַיִּתְאַבֵּל עַל-אַבְשָׁלוֹם. ג וַתְּהִי הַתְּשׁוּעָה בַּיּוֹם הַהוּא לְאַבֵּל לְכָל-הָעָם כִּי-שָׁמַע הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמֹר נַעֲצַב הַמֶּלֶךְ עַל-בְּנוֹ. ד וַיִּתְגַּנֵּב הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לְבֹא הָעִיר כַּאֲשֶׁר יִתְגַּנֵּב הָעָם הַנִּכְלָמִים בְּנוֹסִים בַּמִּלְחָמָה. ה וְהַמֶּלֶךְ לָאֵט אֶת-פָּנָיו וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל גָּדוֹל בְּנֵי אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלוֹם בְּנֵי בְנֵי.

שאלות:

מי מת?

כיצד מת?

כיצד מגיב דוד לאובדן?

מקרה 6:

במדבר כ':

כז וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' וַיַּעֲלוּ אֶל-הַר הַהָר לְעֵינֵי כָל-הָעֵדָה. כח וַיִּפְשֹׁט מֹשֶׁה אֶת-אַהֲרֹן אֶת-בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׂ אֹתָם אֶת-אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמַת אַהֲרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הַהָר וַיִּרְדּוּ מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר מִן-הָהָר. כט וַיִּרְאוּ כָל-הָעֵדָה כִּי גִוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכוּ אֶת-אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל. { ס }

שאלות:

מי מת?

כיצד מתמודד הציבור עם האובדן?

נספח 2

	מקור
	האדם שמת
	האדם האבל
	דרגת קרבה לנפטר
	דרך ההתמודדות

דף זה הופק במסגרת שבוע המודעות לשכול האזרחי ביוזמת משפחת רבינוביץ הוריה של דסי. עמותת יקיר לי (ע"ר) - יד ולב לשכול האזרחי הוקמה במטרה לתמוך במשפחות שחוו אובדן של בן משפחה צעיר ממחלה או בנסיבות טרגיות אחרות. העמותה הוקמה בשנת 2015 ע"י פיני - אביה של דסי רבינוביץ שנפטרה לאחר מאבק ארוך ועיקש במחלת הסרטן.
yakirlyorg@gmail.com | 058-7542929 | www.yakirli.org